

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dispvt Van Martinvs Lvthervs Met Den Dvyvel Over het H. Sacrificie der Misse

Hazart, Cornelius

Antwerpen, 1669

Het Eerste Capittel. Wordt bethoont dat niemand dese voorseyde
Samen-sprake en kan loochenen.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34106

HET EERSTE CAPITTEL.

Wordt behoont dat niemant dese voorseyde Samen-sprake en kan loochenen.

Dat dese Samen-sprake van Martinus Lutherus (de welke volght op 't eynde van dit schrift) selier is ende soo vast gaet/datse niemant/ oock van Partye, kan/ ofte mach redelijck loochenen / blijkt

Voor eerst uyt Luther selbe/die de boozseyde samen-sprake in 't lanck ende breekt booz-ghestelt / ende verhaelt heeft in de sevanste af-deelinghe van sijne schriften/ ghebruycht te Wittenbergh in 't jaer 1558. door den Boeck-drucker Thomas Klug, daer Luther aldus/onder vele andere spreekt :

'T is ghebeurt, seyt hy, dat ick eens ontrent den midder-nacht haestelijck ben wacker gheworden, wanneer den duyvel met my begoft heeft foodanigh disput &c. Hier-naer stelt hy de argumenten van den duyvel / met de welke hy verhoonde dat men de heymelijcke misfen moeste af-breken ende dat sy af-goderhe was : van seggt Luther boozders : namelijk inden Hoogh-bruyfchen d'uck.

Het sweet breeckt my uyt, ende mijn herte heeft soo bedwils als ick sulck een disput aenveerde, in 't welke den duyvel teghen my op staet, sijne argumenten voor stelt, ende my praemt met eene stercke, ende schroomelijcke stemme : in soo een disput heeft men nauwlijcx tijdt om sich te bedencken. want op eenen oogeblick volght d'ene antwoorde op dandere : Voor my aengaende ; ick hebbe wel beproeft hoe het ghebeurt, dat de menschen somwijlen 't morghens worden doot ghelvonden op 't bedde : wel is waer dat den duyvel alleen het lichaem kan dooden, nochtans kan hy oock de siele brengen tot sulck eenen anghst, dat se op een wijle tijdt seheydt van 't lichaem, daer hy my dickwils toe ghebracht heeft : want om de waerheydt te seggen, hy hadde my in dat disput overwonnen. **D**an verhaelt hy wederom boozders/de argumenten die hem van den duyvel booz-ghestelt werden.

Wat nu hier ghemaect hoort Lutheranen, en Calvinisten want dit is eenen knoop/die sy niet en kunnen ontdoen/ten zy datse kunnen Luther ende syn eyggen selven leughenachtigh maecten: want velen sy loochenen dat soodantigh disput tusschen Luther, ende den Duyvel, gheschiet is/ soo heeft ook Luther gheloghen/ wanneer hy dit self verpant heeft: Jndsen sy loochenen dat opt jet sulcx in de schriften van Luther ghestaen heeft/soo hebben dan de voornaemste Predikanten bande Lutheranen, ende Calvinisten gheloghen/ wanneer sy dit openlijck in hunne boecken hebben toe-ghestaen: want

1. Dit bekenet Flaccus Illyricus in een boecken t welcke hy gheschreben heeft teghen de Societeyt in 't jaer 1570.

2. Dit bekenet Fredericus Balduinus in syn schryft tegen P. Nicolays Serrarius, t welck hy noemt Hypocrites Lutheri &c. daer hy soo spreeckt: Kan men dan die middernachtsche samen-sprake van Luther met den duyvel niet loochenen? kan niemant vande Lutheranen loochenen dat Luther met den duyvel ghesproken heeft? niemant voorwaer niemant, gh' hebt de belijdenisse van Luther dat hy met den duyvel eene samen sprake ghehadt heeft. **Widerom:** Dat Luther van sijn selven gheschreven heeft in de sevenste af-deelinghe van den Wittenberghschen drauck 479. & seqq. ende inden druck van Iene in de selde af-deelinghe fol 82. & seqq. dat hy met den duyvel heeft doende gheweest, ofte ghedisputeert, ende toe ghestemt al wat hy loochende, en wort niet gheloochent. **Wat wilt ghy weder?**

3. Dit bekenet Justus Jonas, die in sijn leven zijden besten vrient van Lucherus, ende sijnen medepredikant/ het voorszede disput / dooz de toetseninghe/ ende auzhorstept van Luther selve heeft over-gheset opt het hoogh-duytsch in dat sijn.

Doch wat wille tek de Luthersche Predikanten op haelen in het besonder? Fredericus Balduinus openlijck in sijn Apologie Cap. 4. pag. 75. Dat Luthersche historie gheschreven heeft, ende dat niet nyt spon

in't ernst, ende waerachtelijck, bekenne ick als noch, ende
 niet my bekennen dat, alle godtvruchtighe, hertelijcke, ende
 liefhebbers der vrede,

Laet ons dan hoozen wat hier van segghen de
 Calvinisten.

Dooz eerst dit bekennt David Paræus *lib. 5. de Euchar.*
Cap. 7. pag. 257. daer hy seyt: Lutherus, ghelijck hy selve
 ghetuyghit, heeft vanden swarten gheest, den duyvel, die re-
 denen gheleert, waerom dat de heymelijcke misse moet
 verlorekt worden, dit en konnen de Lutheranen niet loo-
 menen,

Dit bekennt Petrus Cabeljau in sijn Memory boeck
Part. 1. Art. 10. N. 129. pag. 294 daer hy soo spreekt:
 In de plaets van Luther nae, ghy sult daer vinden datter al-
 leen besich even wert, een hanghen strijdt, ende aenvechtin-
 ghe, die Lutherus vanden Satan heeft uyt-ghestaen, over
 het stuck vande private misse.

Dit soo wetende / soo vzaeghe ick van de teghen-
 woortighe Lutheranen, en Calvinisten wat hier van /
 van gheboelen is? heeft Luther, ende de boozsejde
 Predicanten / hier in de waerheyt gheseyt / ofte
 niet seght ghy dat neen? soo moet ghy-ic dan leu-
 ghemachigh waecken / verbolghens wie sal op soe-
 langhe menschen betrouwen? seght ghy dat see?
 ghelijck ghy nootzakelijck segghen moet / ten ze
 dat ghy alle schaemre / ende reden hebt uyt-gedaen)
 dat is yet dan seker / ende ghewis / dat Luther met
 den duyvel ghedijutereert heeft, ober het af-breken
 vande heymelijcke Misse / dien volghens staet het
 op schijfte van dit Capittel hast / te weten dat me-
 mant de booz-sejde Samen-sprake van Luther met den
 Duyvel, kan loochenen. Laet ons nu sien wat hier
 uyt volghet.